

RAADSBRIEF
Aan de gemeenteraad

Datum	Onderwerp
23 februari 2015	Ouderbijdrage jeugd

Geachte raadsleden,

De ouderbijdrage zoals deze is geregeld in de Jeugdwet is sinds het ontwerp van de wet al onderwerp van discussie. Desalniettemin is besloten door de 1e en de 2e Kamer de wet op dit punt conform het ontwerp vast te stellen.

Recentelijk laait de discussie weer op. Op instigatie van een aantal politieke partijen, aangezwengeld door verontruste belanghebbenden, hebben een aantal steden en gemeenten te kennen gegeven de bijdrage niet te zullen innen. Want, zo luidt bijvoorbeeld de redenering "als een kind in het ziekenhuis ligt wordt geen eigen bijdrage geheven, waarom dan wel als een kind in de geestelijke gezondheidszorg zit?" en "deze regeling versterkt zorgmijding waardoor kinderen de juiste zorg wordt onthouden" alsook "de opbrengst weegt niet op tegen de administratieve druk".

Dit heeft ertoe geleid dat de 2e Kamer zich er wederom over heeft gebogen. Het resultaat hiervan is dat de 2e Kamer bij haar eerdere besluit blijft; de plicht om een ouderbijdrage te heffen en te innen blijft voor gemeenten bestaan.

Ons is gebleken dat de discussie die landelijk oplaait inzake de ouderbijdrage jeugd geestelijke gezondheidszorg ook bij u speelt. Daarom verwachten wij hierover discussie. Wij zijn van mening dat een discussie gezond is, dat echter wel de basis informatie bij allen gelijk dient te zijn. Dat scheelt veel soesa op het moment zelf. Vanuit deze optiek willen wij dan ook graag het volgende met u delen.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Verzenddatum van deze brief

Ons kenmerk

drs J.G. (Joan) de Graaff

(026) 33 48 511

Bijlage

23 FEB 2015

135019

j.de.graaff@renkum.nl

Alle ouders hebben een wettelijke onderhoudsplicht voor hun kind. Als een kind niet thuis woont of een deel van een dag elders verblijft, maken ouders (flijk) minder kosten voor levensonderhoud als eten en drinken. De kosten voor het kind zijn dus lager, terwijl de ouders wel in aanmerking komen voor kinderbijslag. Daarom wordt aan deze ouders gevraagd mee te betalen aan het levensonderhoud van hun kinderen in de instelling. Dit is niets nieuws, het geldt al jaren voor ongeveer 35.000 kinderen in de jeugdzorg en gaat nu ook voor de naar schatting 5.000 kinderen in de jeugd GGZ gelden.

De bijdrage die ouders betalen is afhankelijk van de leeftijd en of het kind alleen overdag of ook 's nachts verblijft in de instelling. Het bedraagt maximaal tussen de € 74,93 en € 132,56 per maand. Er wordt niet naar het inkomen gekeken omdat dat ook niet geldt voor de kinderbijslag. De bijdrage geldt tot 18 jaar, omdat dan ook de kinderbijslag ophoudt. Bij het vaststellen van deze bedragen is er rekening mee gehouden dat ouders ook nog andere kosten voor hun kind maken, zoals bezoekkosten en schoolgeld. Daar staat tegenover dat ouders ook weer een tegemoetkoming schoolkosten ontvangen, een kindgebonden budget, een alleenstaande ouderkop en afhankelijk van de omstandigheden dubbele kinderbijslag.

Voor kinderen die nu al gebruik maken van de Jeugd GGZ, hoeven de ouders komend jaar volgens het overgangsrecht geen ouderbijdrage te betalen. Daarnaast zijn er specifieke uitzonderingsgevallen waarbij geen ouderbijdrage verschuldigd is zoals in een noodsituatie (crisisDBC), ouders waarbij gezag is beëindigd, of bepaalde bijstandsgerechtigden. In hele specifieke gevallen kunnen ouders ook aanspraak maken op dubbele kinderbijslag als extra tegemoetkoming.

Het CAK heft en int

Ten onrechte wordt gedacht dat het de gemeente is die de hoogte van de ouderbijdrage bepaalt, oplegt en int. Dit wordt echter gedaan door het CAK, net als in de Wmo. Indien een gemeente het besluit neemt om niet aan haar plicht te voldoen, dan kan zij dat alleen doen door geen informatie door te geven aan het CAK, waardoor het CAK niet kan innen. Daarmee wordt het wettelijke systeem gesaboteerd.

Financiële gevolgen

Indien een gemeente besluit tot het niet laten heffen en laten innen van de ouderbijdrage, betekent dit tevens dat in de begroting een nadeel geboekt moet worden, waarvoor dekking gevonden dient te worden. Voor onze gemeente is dat, gezien het verwachte tekort van circa € 450.000 in 2015 een onmogelijke opgave, tenzij u besluit hiervoor te putten uit de algemene reserve.

Administratieve druk

Een argument dat wordt aangevoerd om niet te laten heffen en te laten innen betreft ook dat de inkomsten niet opwegen tegen de administratieve druk. Het ramen van inkomsten in dit kader is al

Onderwerp

Ouderbijdrage jeugd

Datum

23 februari 2015

Ons kenmerk

135019

Pagina

2 van 5

een schatting die gebaseerd is op onzuivere gegevens van Vektis. Het inschatten van de administratieve druk die alleen gerelateerd is aan het doorgeven van gegevens aan het CAK valt op dit moment evenmin goed in te schatten. Op voorhand kunnen wij niet zeggen of de opbrengst niet opweegt tegen de inzet.

Wel of geen ouderbijdrage?

Het nemen van een besluit om geen informatie door te geven aan het CAK is niet eenvoudig. Om te komen tot een dergelijk besluit doen zich een aantal dilemma's voor. Daarbij is het financiële dilemma, inclusief administratieve rompslomp slechts één aspect. Het dilemma betreft ook niet de gevoelde oneerlijkheid in rijksbeleid tussen fysieke ziekte en geestelijke ziekte. De feitelijke dilemma's betreffen simpelweg de inhoud. Waar leg je de grens en waarom?

Hebben we het alleen over de ouderbijdrage die nieuw is ten opzichte van het oude regime? Dat betekent dat de ouderbijdrage voor opvang en verzorging buiten het gezin blijft. Betreft het alle jeugd geestelijke gezondheidszorg of alleen de deelbehandeling? Hoe ga je om met kinderen die in de problemen zijn gekomen door het gedrag van ouders zoals verwaarlozing, verslaving of geestelijke mishandeling waarbij de ouders onderhoudsplichtig zijn.

Kortom een scala van 'als dan en ja-maar als'. Eenvoudig is het niet. Een discussie hierover zal ook niet leiden tot een voor allen acceptabele oplossing. Een argument als 'niet eerlijk' valt niet te onderbouwen. Ook redt het argument van de vergelijking met fysieke ziekte het niet. Er is geen oplossing mogelijk op basis van dergelijke argumenten.

Oplossingsgericht oppakken

Toch willen wij de problematiek vanuit onze wettelijke plicht zo benaderen dat zorgmijding op basis van een ouderbijdrage voorkomen wordt. Welke rol speelt daarin de gemeente en welke rol kan daarin het CAK spelen. Hebben wij daar als gemeente invloed op? Daartoe verkennen wij hieronder met u een aantal aspecten van de ouderbijdrage.

Wat is de omvang van de ouderbijdrage? Wat zegt de wet:

Omvang van de ouderbijdrage 2015 wordt duidelijk uit Artikel 8.1.2 van de Jeugdwet.

1. De ouderbijdrage bedraagt:

a. voor verblijf gedurende het etmaal:

1. van een jeugdige tot en met vijf jaar: € 74,93 per maand [Red: per 1 januari 2015: €75,75];
2. van een jeugdige van zes tot en met elf jaar: € 103,03 per maand [Red: per 1 januari 2015: € 104,16];
3. van een jeugdige van twaalf tot en met twintig jaar: € 131,12 per maand [Red: per 1 januari 2015: € 132,56].

b. voor verblijf gedurende een deel van een etmaal: de helft van het voor de jeugdige ingevolge het onder onderdeel a geldende bedrag per maand.

2. Voor de toepassing van het eerste lid geldt de leeftijd van de jeugdige op de eerste dag van de betreffende maand.

Onderwerp

Ouderbijdrage jeugd

Datum

23 februari 2015

Ons kenmerk

135019

Pagina

3 van 5

3. Bij regeling van Onze Ministers worden de bedragen, genoemd in het eerste lid, onder a, jaarlijks met ingang van 1 januari aangepast aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex.

Opm: Bij de heffing van de ouderbijdrage wordt geen rekening gehouden met het inkomen omdat bij het toekennen van de kinderbijslag dit ook niet gebeurt.

Is bijzondere bijstand mogelijk?

Nee, behalve als een ouder zonder kinderbijslag de ouderbijdrage moet gaan betalen en dit betekent dat hij het kind weer 'in belangrijke mate' gaat onderhouden en dus aanspraak maakt op kinderbijslag. Kan de ouder de bijdrage niet betalen, dan onderhoudt hij zijn kind niet en loopt hij het gevaar de kinderbijslag mis te lopen. Een vicieuze cirkel dus. De gemeente kan hierin reden zien voor even bijzondere bijstand te verlenen, zodat de aanspraak op kinderbijslag veilig wordt gesteld.

Geheel of gedeeltelijk buiten invordering stellen ouderbijdrage

De ouderbijdrage is niet verschuldigd (art 8.2.1 lid 2 Jeugdwet) als een jeugdige met het oog op adoptie niet meer door zijn ouders wordt verzorgd of opgevoed; de ouders uit het gezag over de jeugdige ontzet zijn of er sprake is van een acute noodsituatie (crisisDBC). De gemeente geeft dan geen informatie door aan het CAK. Verder moet het CAK op basis van het Besluit Jeugdwet in bepaalde gevallen de ouderbijdrage buiten invordering stellen (art.8.1.4 Besluit Jeugdwet) waaronder bij de ouder die bijstand naar de norm van een alleenstaande ontvangt.

Artikel 8.2.3 lid 5 Jeugdwet geeft nog een mogelijkheid om de ouderbijdrage buiten invordering te stellen als de inning het belang van de jeugdige schaadt. Wat het belang van de jeugdige precies inhoudt, is vastgelegd in internationale verdragen. Bijvoorbeeld in artikel 3 IVRK. Dit artikel bepaalt dat bij elke maatregel die een kind treft, het belang van het kind altijd voorop moet staan. Een ander voorbeeld is artikel 8 EVRM, dat het recht op privéleven, familieleven en gezinsleven vastlegt. Zodra invordering van de ouderbijdrage in strijd is met een van deze bepalingen, kan het CAK beslissen de ouderbijdrage niet of niet geheel te innen.

Het Besluit Jeugdwet regelt ook dat geen ouderbijdrage verschuldigd is als er bezwaar is gemaakt tegen het besluit om de jeugdige voor vrijwillig verblijf bij een jeugdhulpinstelling te plaatsen. In dit geval kan deze jeugdhulp gegeven worden zonder dat de ouderbijdrage betaald hoeft te worden (Als het bezwaar ongegrond is, moet de ouderbijdrage alsnog betaald worden).

Hebben wij als gemeente invloed?

Het vorengaande laat zien dat wij als gemeente niet helemaal met lege handen staan als het gaat om het voorkomen van onevenredige belasting die zorgmijding in de hand zou werken. Wij kunnen binnen het wettelijk kader de ouderbijdrage buiten invordering stellen, het CAK zal van invordering moeten afzien als de het gezin niet kan betalen of als invordering schadelijk is voor de jeugdige.

Onderwerp

Ouderbijdrage jeugd

Datum

23 februari 2015

Ons kenmerk

135019

Pagina

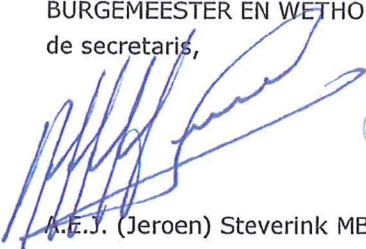
4 van 5

Tot slot willen wij opmerken dat we naar de langere termijn moeten kijken, tegen het licht van de regionale visie op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein en de uitgangspunten die u heeft geformuleerd in onze kader stellende nota Sociaal Domein. De werkwijze gericht op één houden, één plan en één regisseur ook op school, ertoe zou moeten leiden dat signalen ons eerder bereiken, dat wij eerder kunnen inspringen en dat in geval zorg nodig is wij ervoor kunnen zorgen dat die zorg er ook komt. Daarmee kunnen de geschetste perverse effecten van de ouderbijdrage teniet worden gedaan, rekening houdend met de wettelijke ruimte van buiten invordering stellen of door compensatie waar dat wel wettelijk is toegestaan. Hierbij staan kennis van de situatie, kennis van de wettelijke kaders en maatwerk voorop.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

de burgemeester,

A.E.J. (Jeroen) Steverink MBA

drs. J.P. (Jean Paul) Gebben

Onderwerp

Ouderbijdrage jeugd

Datum

23 februari 2015

Ons kenmerk

135019

Pagina

5 van 5